

Obsah

Úvod.....	13
1. Etické myslenie v predsokratovskom období / Vladislav Suvák.....	23
1.1 Herakleitos.....	27
1.2 Xenofanes.....	29
1.3 Pytagoras.....	32
1.4 Demokritos.....	34
1.5 Sofisti.....	36
2. Etické myslenie v období klasickej gréckej filozofie / Vladislav Suvák.....	42
2.1 Sokrates.....	45
2.2 Platón.....	52
2.3 Aristoteles.....	69
3. Etické myslenie helenistického a rímskeho obdobia / Vladislav Suvák.....	86
3.1 Epikureizmus.....	87
3.2 Stoicizmus.....	95
4. Etika v období stredoveku / Helena Hrehová.....	118
4.1 Korene a inšpiratívne východiská stredovekej etiky.....	119
4.1.1 Origenes.....	120
4.1.2 Sv. Bazil Veľký.....	121
4.2 Ranostredoveká latinská etika.....	124
4.2.1 Sv. Ambróz.....	124
4.2.2 Sv. Augustinus Aurelius.....	125
4.3 Anicius Manlius Torguatus Severinus Boethius.....	133
4.4 Benedikt z Nursie.....	136
4.5 Medziobdobie medzi raným a vrcholným stredovekom.....	138
4.5.1 Pierre Abelard.....	139
4.6 Etické myslenie vrcholného stredoveku.....	140
4.6.1 Františkánska škola a sv. František.....	140
4.6.2 Sv. Bonaventúra.....	141
4.6.3 Ján Duns Scotus.....	142
4.7 Dominikánska škola a sv. Tomáš Akvinský.....	144

5. Etické myslenie v období renesancie	152
Úvod / Lenka Bohunická	152
5.1 Rotterdamský Desiderius Erasmus / Lenka Bohunická	153
5.2 Michel Eyquem de Montaigne / Lenka Bohunická	156
5.3 Thomas More / Lenka Bohunická	158
5.4 Niccolo Machiavelli / Rudolf Dupkala.....	161
6. Etika v období reformácie	171
Úvod / Igor Kišš.....	171
6.1 Martin Luther / Igor Kišš.....	172
6.2 Jan Amos Komenský / Viera Žbirková.....	180
7. Novoveké etické teórie zmluvy	190
Úvod / Cyril Diatka.....	190
7.1 Thomas Hobbes / Tatiana Mandová, Vladimír Manda	193
7.2 John Locke / Cyril Diatka	201
7.3 Jean-Jacques Rousseau / Erika Lalíková	221
8. Etika v rámci troch veľkých metafyzických systémov	
17. storočia/ Milan Zigo	231
8.1 René Descartes	232
8.2 Baruch de Spinoza	238
8.3 Gottfried Wilhelm Leibniz	245
9. Etika moral sense	251
Úvod / Viera Bilasová	251
9.1 Anthony Ashley Cooper, Third earl of Shaftesbury / Milan Zigo	252
9.2 Francis Hutcheson / Milan Zigo	256
9.3 Joseph Butler/ Milan Zigo	258
9.4 Bernard de Mandeville / Milan Zigo.....	260
9.5 David Hume / Viera Bilasová	263
9.6 Adam Smith / Dagmar Smreková.....	270
10. Morálne názory a etické koncepcie vo francúzskom osvietenskom myslení / Milan Zigo	281
10.1 Prvá generácia francúzskych osvietencov	282
10.1.1 Bayle a Montesquieu	282
10.1.2 Voltaire.....	284
10.2 Druhá generácia francúzskych osvietencov	286
10.2.1 Encyklopédia – Diderotov <i>Prospekt</i> a d' Alembertova <i>Esej</i>	287
10.2.2 Etické názory francúzskeho mechanistického materializmu	288
10.2.2.1 La Mettrie	289
10.2.2.2 Helvétius.....	293
10.2.3 Holbach a Diderot	297
10.3 Tretia generácia francúzskych osvietencov	299

11. Klasický utilitarizmus / Jana Miedzgová	302
11.1 Jeremy Bentham.....	306
11.2 John Stuart Mill.....	314
11.3 Henry Sidgwick.....	324
12. Kantova deontologická etika / Martin Muránsky	330
12.1 Historickí predchodcovia	330
12.1.1 Nemecký racionalizmus: Dobro ako pravda, zlo ako lož	331
12.1.2 Britská škola: Rozum ako otrok vášni.....	332
12.1.3 Kopernikovský obrat v konaní.....	332
12.2 Fakt praktického rozumu ako Kantovo východisko.....	333
12.2.1 Kantova neúspešná dedukcia morálneho princípu.....	333
12.2.2 Morálny zákon ako faktum rozumu	334
12.2.3 Kauzalita slobody verzus kauzalita prírody	335
12.2.4 Autonómia morálneho zákona verzus predurčenosť konania.....	337
12.3 Praktický rozum a jeho imperatívy	339
11.3.1 Praktický rozum a „Má byť“ vety (Sollen, ought to be)	339
12.3.2 Slobodné konanie	340
12.3.3 Hypotetický imperatív: Princíp blaženosti a jeho limity.....	341
12.3.4 Neinštrumentalizuj seba samého!	342
12.4 Kategorický imperatív a jeho formulácie.....	343
12.4.1 Prvá formulácia kategorického imperatívu.....	345
12.4.2 Druhá formulácia kategorického imperatívu	347
12.4.3 Tretia formulácia kategorického imperatívu.....	349
13. Etika nemeckého idealizmu ako výraz reakcie na Kantovu deontologickú etiku / Andrej Démuth	352
13.1 Johann Gottlieb Fichte	353
13.2 Johann Christoph Friedrich Schiller	356
13.3 Arthur Schopenhauer.....	359
14. Genealógia morálky podľa Friedricha Nietzscheho / Rudolf Dupkala	364
15. Nemecká dialektická etika / Helena Janotová.....	374
15.1 Georg Wilhelm Friedrich Hegel	375
15.2 Karol Marx.....	388
16. Fenomenologická etika hodnôt / Oľga Sisáková	396
16.1 Max Scheler	400
16.2 Nicolai Hartmann.....	408
16.3 Dietrich von Hildebrand.....	413
16.4 Hodnotenie súčasnej recepcie a významu fenomenologickej etiky	414
17. Existenciálna etika Sorena Kierkegaardu / Milan Petkanič	417

18. Existencialistická etika.....	442
Úvod / Dagmar Smreková.....	442
18.1 Karl Jaspers / Tatiana Machalová.....	443
18.2 Jean-Paul Sartre / Dagmar Smreková.....	450
18.3 Albert Camus / Dagmar Smreková.....	458
19. Novotomistická etika / Helena Hrehová.....	465
19.1 Maurice Blondel.....	466
19.2 Jacques Maritain.....	471
19.3 Étienne Gilson.....	479
19.4 Johannes B. Lotz.....	482
19.5 Josef Pieper.....	483
20. Personalistická etika / Zlatica Plašienková.....	487
20.1 Emmanuel Mounier.....	488
20.2 Jean Lacroix.....	495
21. Existencialisticko-personalistická etika.....	503
Úvod / Zlatica Plašienková.....	503
21.1 Vladimír Segejevič Solovjov / Zlatica Plašienková.....	505
21.2 Nikolaj Alexandrovič Berdajev / Zlatica Plašienková.....	514
21.3 Boris Petrovič Vyšeslavcev / Helena Hrehová.....	521
22. Evolučné koncepcie morálky / Zlatica Plašienková.....	529
22.1 Henri Louis Bergson.....	529
22.2 Pierre Teilhard de Chardin.....	535
23. Psychologická a biologická etika / Lenka Bohunická.....	549
23.1 Sigmund Freud.....	550
23.2 Erich Fromm.....	554
23.3 Erik H. Erikson.....	558
23.4 Jean Piaget.....	561
23.5 Lawrence Kohlberg.....	564
23.6 Konrad Lorenz.....	570
24. Metaetika / Anna Remišová.....	575
24.1 Intuicionizmus.....	576
24.1.1 George Edward Moore.....	578
24.1.2 Harold Arthur Prichard.....	584
24.1.3 William David Ross.....	585
24.2 Emotivizmus.....	587
24.1 Charles Leslie Stevenson.....	588
24.3 Preskriptivizmus.....	590
24.3.1 Richard Mervyn Hare.....	590

25. Etika pragmatizmu / Emil Višňovský	595
25.1 Základná charakteristika filozofie a etickej koncepcie pragmatizmu	595
25.2 Charles Sandres Pierce	600
25.2.1 Výklad etických otázok a pojmov.....	601
25.3 Wiliam James.....	604
25.3.1 Výklad etických otázok a pojmov.....	605
25.4 John Dewey.....	610
25.4.1 Výklad etických otázok a pojmov.....	611
25.5 Richard Rorty a jeho antiesencializmus.....	616
25.5.1 Výklad etických otázok a pojmov.....	617
25.6 Námietky voči etike pragmatizmu a jej kritika.....	620
25.7 Význam etiky pragmatizmu pre dejiny etického myslenia.....	622
26. Utilitarizmus a neutilitaristický konzekvencializmus / Vasil Gluchman.....	626
26.1 John J. C. Smart.....	628
26.2 Peter Singer.....	631
26.3 Richard Booker Brandt	634
26.4 John C. Harsanyi.....	639
26.5 Neutilitaristický konzekvencializmus	642
26.5.1 Philip Pettit.....	644
26.5.2 Amartya Kumar Sen.....	649
27. Diskurzívna etika / Tatiana Machalová.....	656
27.1 Jürgen Habermas	657
27.2 Základné kategórie diskurzívnej etiky	661
27.2.1 Komunikácia a komunikatívna kompetencia	661
27.2.2 Diskurz.....	663
27.2.3 Konsenzus.....	665
27.3 Základné princípy diskurzívnej etiky.....	666
27.3.1 Zásada univerzalizácie „U“	666
27.3.2 Morálny princíp diskurzu „D“	667
28. Etika zodpovednosti	675
28.1 Max Weber / Tatiana Machalová	675
28.2 Hans Jonas / Tatiana Machalová.....	683
28.3 Karl-Otto Apel / Tatiana Machalová	691
28.4 Emmanuel Lévinas / Tatiana Machalová.....	702
28.5 Hans Küng / Zlatica Plašienková	708
29. Etika spravodlivosti / Marek Hrubec	714
29.1 John Rawls	714
29.2 Robert Nozick	719
29.3 Charles Taylor	721
29.4 Axel Honneth	723

30. Etika cnosti a dobrého života / Zuzana Palovičová.....	728
30.1 Alasdair MacIntyre.....	730
30.2 Charles Taylor.....	742
31. Etika v postmoderne / Martin Škop.....	756
31.1 Jean-François Lyotard.....	757
31.2 Jacques Derrida.....	762
31.3 Michael Foucault.....	767
32. Etika v stredoeurópskom regióne v 20. storočí.....	773
32.1 Český región.....	773
32.1.1 Tomáš Garrigue Masaryk / Rudolf Dupkala.....	773
32.1.2 František Krejčí / Jakub Hajíček.....	779
32.1.3 Jan Patočka / Rudolf Dupkala.....	781
32.1.4 Jiřina Popelová / Jakub Hajíček.....	791
32.2 Slovenský región.....	797
32.2.1 Svätopluk Štúr / Rudolf Dupkala.....	797
32.2.2 Ladislav Hanus / Erika Lalíková.....	802
32.2.3 Nikolaj O. Losskij / Zlatica Plašienková.....	804
32.2.4 Juraj Cíger / Zlatica Plašienková.....	812
32.3 Poľský región / Jozef Dronzek.....	821
32.3.1 Mária Ossowska.....	821
32.3.2 Leszek Kołakowski.....	822
32.3.3 Karol Wojtyła.....	828
32.4 Maďarský región / Štefan Németh.....	838
32.4.1 György Lukács.....	838
32.4.2 István Bibó.....	841
32.4.3 Etické myslenie Ágnes Heller.....	843
O autoroch.....	849
Menný register.....	855
Vecný register.....	866